A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2007. június 26.*

A C-284/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Ausztria) a Bírósághoz 2004. július 1-jén érkezett, 2004. június 7-i határozatával terjeszetett elő az előtte

a **T-Mobile Austria GmbH**,

a **3G Mobile Telecommunications GmbH**,

a **mobilkom austria AG,** korábban mobilkom austria AG & Co. KG,

a **master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG**,

a **ONE GmbH**,

a **Hutchison 3G Austria GmbH**,

a **tele.ring Telekom Service GmbH**,

* Az eljárás nyelve: német.

a **tele.ring Telekom Service GmbH**, a TRA 3G Mobilfunk GmbH jogutódjaként

és

a **Republik Österreich**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, P. Kūris, Juhász E. és J. Klučka tanácselnökök, K. Schiemann, J. Makarczyk (előadó) és U. Lõhmus bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezetők: Fülöp B. és K. Sztranc-Sławiczek tanácsosok,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. február 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a T-Mobile Austria GmbH képviseletében F. Heidinger és W. Punz Rechtsanwälte,

– a 3G Mobile Telecommunications GmbH és a mobilkom austria AG képviseletében P. Huber Rechtsanwalt,

– a master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG, a ONE GmbH és a Hutchison 3G Austria GmbH képviseletében E. Lichtenberger és K. Retter Rechtsanwälte,

– a tele.ring Telekom Service GmbH képviseletében T. Kustor és B. Polster Rechtsanwälte, valamint C. Staringer egyetemi tanár,

– a Republik Österreich képviseletében U. Weiler, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében H. Dossi, J. Bauer és C. Knecht, meghatalmazotti minőségben,

– a dán kormány képviseletében J. Molde, meghatalmazotti minőségben, segítője: K. Hagel-Sørensen advokat,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és C.-D. Quassowski valamint C. Schulze-Bahr, meghatalmazotti minőségben, segítőik: K. Stopp és B. Burgmaier Rechtsanwälte,

– a spanyol kormány képviseletében J. Rodríguez Cárcamo, meghatalmazotti minőségben,

– Írország képviseletében A. Aston és G. Clohessy SC,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,

– a holland kormány képviseletében H. Sevenster és M. de Grave, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében J. Pietras, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormányának képviseletében M. Bethell és R. Caudwell, meghatalmazotti minőségben, segítőik: K. Parker és C. Vajda QC, valamint G. de Peretz barrister,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében K. Gross, R. Lyal, M. Shotter és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. szeptember 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes

adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: a hatodik irányelv), és különösen annak 4. cikke értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a T-Mobile Austria GmbH, a 3G Mobile Telecommunications GmbH, a mobilkom austria AG, korábban mobilkom austria AG & Co. KG, a master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG, a ONE GmbH, a Hutchison 3G Austria GmbH, a tele.ring Telekom Service GmbH és a TRA 3G Mobilfunk GmbH jogutódjaként a tele.ring Telekom Service GmbH, illetve a Republik Österreich között az előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: HÉA) levonása tekintetében a mobiltávközlési szolgáltatások nyilvános nyújtása céljából az elektromágneses frekvenciaspektrum használati jogának (a továbbiakban: az alapeljárásban érintett használati jog) az alapeljárás felperesei részére történő odaítéléséért fizetett járadékra vonatkozó számla kiállítása tárgyában folyamatban lévő, az alapügyben egyesített eljárások keretében nyújtották be.

Jogi háttér

A HÉA-ra vonatkozó rendelkezések

A közösségi szabályozás

3 A hatodik irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében a hozzáadottérték-adó alá tartozik az adóalany által belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás.

4 Az irányelv 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) »Adóalany«: az a személy, aki a (2) bekezdésben meghatározott bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére.

(2) Az (1) bekezdésben említett gazdasági tevékenység a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók valamennyi tevékenységét magában foglalja, beleértve a kitermelőipari és mezőgazdasági tevékenységeket, valamint az egyéb szakmai tevékenységeket is. Gazdasági tevékenységnek minősül azon tevékenység is, amely bevétel elérése érdekében materiális vagy immateriális javak tartós hasznosítását foglalja magában.

[...]

(5) Az állami, regionális és helyi közigazgatási szervek és közintézmények nem minősülnek adóalanynak az olyan tevékenységekre, illetve ügyletekre vonatkozóan, amelyeket hatóságként folytatnak, még akkor sem, amikor e tevékenységekkel, illetve ügyletekkel összefüggésben közterheket, illetékeket, járulékokat vagy egyéb adókat szednek be.

Ha azonban ilyen tevékenységeket, illetve értékesítéseket végeznek, akkor ezeket illetően adóalanynak minősülnek, amennyiben nem adóalanyként való kezelésük a verseny jelentős torzulását eredményezné.

Az előbbiekben megnevezett szervek minden esetben adóalanynak minősülnek a D. mellékletben felsorolt tevékenységeket illetően, amennyiben e tevékenységek terjedelme nem elhanyagolható.

[...]"

5 A fent hivatkozott irányelv 17. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) Az adó levonására vonatkozó jog azon időpontban keletkezik, amikor a levonható adó felszámíthatóvá válik.

(2) Amennyiben a termékeket és szolgáltatásokat adóköteles tevékenységéhez használta fel, az adóalany jogosult az általa fizetendő adóból levonni a következő összegeket:

a) az olyan termékek és szolgáltatások után fizetendő, illetve megfizetett hozzáadottérték-adó, amelyet részére egy másik adóalany szállított vagy fog szállítani, illetve teljesített vagy teljesíteni fog;

[...]"

6 A hatodik irányelv D. mellékletének 1. pontja a rendelkezik a távközlésről.

A nemzeti szabályozás

7 A forgalmi adóról szóló 1994. évi törvény (Umsatzsteuergesetz 1994, BGBl. 663/1994, a továbbiakban: UStG 1994) 1. cikke (1) bekezdésnek 1. pontja értelmében a HÉA alá tartozik a vállalkozó által vállalkozása keretében belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és egyéb szolgáltatásnyújtás. Ugyanezen rendelkezés kimondja, hogy a jogalkotási vagy közigazgatási aktus alapján teljesített, vagy jogszabályi rendelkezés alapján teljesítettnek tekintett tevékenység szintén adóköteles.

8 Az UStG 1994 2. cikkének (1) bekezdése szerint az minősül vállalkozónak, aki önállóan kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet folytat, azaz minden tartós bevételszerzésre irányuló tevékenység. A fent hivatkozott cikk (3) bekezdésének megfelelően a közjogi szervek elvileg kizárólag a kereskedelmi intézményeik keretein belül folytatnak kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet.

9 Az UStG 1994 11. cikke (1) bekezdésének első és második mondata előírja, hogy amennyiben a vállalkozó az UStG 1994 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében tevékenységet végez, jogosult számlát adni. Ezenfelül, amennyiben az utóbbi valamely más vállalkozó részére annak vállalkozási tevékenységéhez szükséges tevékenységet teljesít, vagy vállalkozónak nem minősülő jogi személy részére teljesít tevékenységet, köteles számlát adni.

10 E számlákon az UStG 1994 11. cikke (1) bekezdésének 6. pontja értelmében szerepelnie kell a teljesített tevékenységre vonatkozó HÉA összegének.

11 A társasági adóról szóló törvény (Körperschaftsteuergesetz, BGBl. 401/1988, a továbbiakban: KStG) 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a közjogi szervezet kereskedelmi intézményének minősül minden olyan szerv, amely gazdaságilag önálló, és a mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási ágazaton kívüli, kizárólag vagy elsődlegesen magánjellegű tartós gazdasági tevékenységet végez, amely bevételszerzésre, illetve az általános kereskedelmi forgalomban való részvétel hiányában más gazdasági előnyszerzésre irányul.

12 A KStG 2. cikkének (5) bekezdése ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy a fent hivatkozott cikk (1) bekezdése értelmében nem magánjellegű gazdasági tevékenység az, amely elsődlegesen a közhatalom gyakorlásához kapcsolódik.

Az alapeljárásban érintett használati jog kiadására vonatkozó rendelkezések

A közösségi szabályozás

13 A távközlési szolgáltatások terén az általános felhatalmazásokra és az egyedi engedélyekre vonatkozó közös szabályozási keretről szóló, 1997. április 10-i 97/13/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.) 2003. július 25-ig volt hatályban.

14 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

d) »alapvető követelmények«: olyan közérdekű, nem gazdasági jellegű indokok, amelyek a tagállamot arra késztethetik, hogy feltételeket állapítsanak meg a távközlési hálózatok létrahozására és/vagy használatára, illetve a távközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozóan. Ezen indokok a hálózat működésének biztonsága, a hálózat egységének fenntartása, valamint indokolt esetben a szolgáltatások együttműködési képessége, az adatvédelem, a környezetvédelem, a városrendezési és területfejlesztési célkitűzések, illetve a frekvenciaspektrum ésszerű kihasználása, valamint a rádióalapú távközlési rendszerek és más világűrbéli vagy földi műszaki rendszerek közötti káros interferenciák elkerülése [...]" [nem hivatalos fordítás].

15 A fenti irányelv 3. cikke (3) bekezdésének második mondata értelmében:

„A tagállamok csak abban az esetben adhatnak ki egyedi engedélyt, ha a kedvezményezett szűkös fizikai vagy egyéb természetű erőforrásokhoz jut, illetve egyedi kötelezettségek terhelik, vagy egyedi jogosultságokkal rendelkezik a III. szakasz rendelkezéseinek megfelelően" [nem hivatalos fordítás].

16 A 97/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint pontosítja az engedélyezéshez kapcsolódó feltételeket:

„Amennyiben a tagállam a távközlési szolgáltatást általános engedélyhez köti, az indokolt esetben ilyen engedélyekre megállapítható feltételeket a melléklet 2. és 3. pontja határozza meg. Ezen engedélyeknek a lehető legkevésbé megterhelő rendszerrel kell járnia, amely összhangban áll az alapvető követelmények, valamint a melléklet 2. és 3. pontjában megállapított egyéb közérdekű követelmények tiszteletben tartásával" [nem hivatalos fordítás].

17 Ezen irányelv III. szakasza, amely a 7–11. cikket foglalja magában, az egyéni engedélyeket szabályozza, amennyiben a helyzet indokolja az ilyen engedély kiadását. A fent hivatkozott irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy „az általános engedélyek feltételein túl az egyedi engedélyekhez indokolt esetben kapcsolható feltételeket a melléklet 2. és 4. pontja határozza meg" [nem hivatalos fordítás]. E melléklet 2.1. és 4.2. pontjának megfelelően itt különösen az érintett alapvető követelmények teljesítésének biztosítására irányuló feltételekről, illetve a rádiófrekvenciák hatékony használatához és kezeléséhez kapcsolódó egyedi feltételekről van szó.

18 A 97/13 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában a tagállamok korlátozhatják az egyedi engedélyek számát a rádiófrekvencia-spektrumok hatékony kihasználásához szükséges mértékben. A fenti cikk (2) bekezdése első francia-bekezdésének megfelelően kellő mértékben figyelembe kell venni annak igényét, hogy maximalizálják a felhasználók előnyeit, és hogy megkönnyítsék a verseny fejlődését. Ugyanezen cikk (3) bekezdésének első albekezdése előírja a tagállamok számára, hogy ezen egyedi engedélyeket objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes, átlátható, arányos és részletes kiválasztási kritériumok alapján adják ki.

19 A szóban forgó irányelv 11. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy engedélyezés olyan díjak kivetését eredményezheti, amelyek „kizárólagosan azt a célt szolgálják, hogy fedezzék az egyedi engedélyek kibocsátásával, intézésével, ellenőrzésével és végrehajtásával kapcsolatos igazgatási költségeket" [nem hivatalos fordítás]. Ezenfelül a fent hivatkozott cikk (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az (1) bekezdéstől eltérően a szűkös erőforrások esetében a tagállamok felhatalmazhatják a nemzeti szabályozó hatóságaikat terhek kiszabására annak figyelembevétele céljából, hogy biztosítsák ezen erőforrások optimális felhasználását. E terhek hátrányos megkülönböztetéstől mentesek és figyelembe veszik többek között az újító szolgáltatások és a verseny fejlesztésének szükségességét" [nem hivatalos fordítás].

20 A 97/13 irányelvet 2003. július 25-től helyezte hatályon kívül és váltotta fel az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.).

21 Ezen utóbbi irányelv 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[...]

(3) A tagállamok rendelkezhetnek arról, hogy a vállalkozások a rádiófrekvenciák használati jogát más vállalkozásokra átruházhassák.

(4) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a vállalkozások a rádiófrekvencia-használati jog átruházására vonatkozó szándékukat a frekvenciakijelölésért felelős nemzeti szabályozó hatóságnak bejelentsék, továbbá arról, hogy minden átruházás a nemzeti szabályozó hatóság által meghatározott eljárások szerint történjen, és minden átruházást tegyenek közzé. A nemzeti szabályozó hatóságok gondoskodnak arról, hogy az ilyen ügyletek eredményeképpen a verseny ne torzuljon. Amennyiben valamely rádiófrekvencia használatát [az Európai Közösség rádióspektrum-politikájának keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i] 676/2002/EK [európai parlamenti és tanácsi] határozat [(»rádióspektrum-határozat«) (HL L 108., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 317. o.)] alkalmazása révén vagy más közösségi intézkedés keretében összehangolták, az ilyen átruházás nem eredményezheti az adott rádiófrekvencia használatának megváltozását."

A nemzeti szabályozás

22 A távközlésről szóló törvény (Telekommunikationsgesetz, BGBl. I., 100/1997., a továbbiakban: TKG) 14. cikkének az alapeljárás tényállásának megvalósulása idején hatályban lévő változata alkalmazásában koncessziókötelesek a beszédalapú mobiltelefónia és a saját mobiltávközlési hálózatok által biztosított egyéb nyilvános mobiltávközlési közszolgáltatások.

23 A TKG 15. cikke (2) bekezdése 3. pontjának megfelelően, ami a nyilvános mobiltávközlési szolgáltatások üzemeltetésére vonatkozó koncessziót illeti, az ilyen koncessziót akkor ítélik oda, ha a frekvenciákat már kiadták az igénylő részére, vagy azokat ki lehet adni annak részére az említett koncesszió odaítélésével egyidejűleg.

24 A TKG 21. cikkének (1) bekezdése szerint a kiadott frekvenciák hatékony kihasználásának biztosítása érdekében a mobiltávközlési koncesszió kedvezményezettjére hárul a frekvenciahasználati járadék és a frekvenciahasználati díj egyszeri vagy évente történő megfizetése.

25 A TKG 49. cikkének (4) bekezdése és a 111. cikke előírja, hogy a nyilvános mobilkommunikációs szolgáltatások és egyéb nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtására irányuló koncessziók odaítélése a Telekom-Control-Kommission (távközlési ellenőrzési bizottság, a továbbiakban: TCK) hatáskörébe tartozik.

26 Az odaítélésre vonatkozó eljárást a TKG 49a. cikkének (1) bekezdése szabályozza:

„A szabályozó hatóság azon igénylőnek ítéli oda a rá bízott frekvenciákat, aki teljesíti a 15. cikk (2) bekezdésének 1. és 2. pontjában előírt feltételeket, és biztosítja a frekvenciák leghatékonyabb kihasználását. Ezen igénylőt a frekvenciahasználati jogért ellenszolgáltatásul ajánlott járadék összege alapján választják ki."

27 A TKG 108. és 109. cikkének megfelelően a TCK társaságot a Telekom-Control GmbH formájában hozzák létre, amelynek egyedüli tulajdonosa az osztrák állam.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

28 A TCK 1999. május 3-án árverés útján 98 108 326 euró összegű járadékért a tele.ring Telekom Service GmbH-nak adta ki az alapeljárásban érintett „GSM" (DCS-1800 szabvány) frekvenciára vonatkozó használati jogot, illetve 2000. február 7-én 4 832 743,47 euró összegű járadékért a master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG-nek adta ki a TETRA európai rádiókommunikációs rendszer frekvenciájára vonatkozó használati jogot.

29 A TCK 2000. november 20-án kiadta az alapeljárásban érintett „UMTS" (IMT-2000 szabvány) mobiltelefon-rendszer frekvenciájára vonatkozó használati jogot. Ezen eljárásra szintén árverés útján került sor, amelynek eredményeként a fent hivatkozott jogokat 831 595 241,10 euró összegű járadékért a T-Mobile Austria GmbH, a 3G Mobile Telecommunications GmbH, a mobilkom austria AG (korábban mobilkom austria AG & Co. KG), a Hutchison 3G Austria GmbH, a ONE GmbH és a TRA 3G Mobilfunk GmbH részére adták ki.

30 Az alapeljárás felperesei keresetükben azt kívánták elérni, hogy a Republik Österreich állítson ki számlát az alapeljárásban érintett jogok odaítéléséről, mivel e számlák a hatodik irányelv 17. cikkét átültető nemzeti szabályozás alkalmazásában szükségesek a befizetett HÉA levonásához.

31 Ilyen feltételek mellett a Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [...] hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdését a D. melléklet 1. pontjával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a frekvenciahasználati jog valamely tagállam általi, frekvenciahasználati járadék ellenében történő kiadása az UMTS/IMT-2000, GSM/DCS-1800 és TETRA szabvány szerinti mobiltávközlési rendszerek számára (a továbbiakban: mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jogok) távközlési tevékenységnek minősül?

2) A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállam – ha a belső joga nem tartalmazza az adóalanyi minőség feltételeként valamely tevékenység terjedelme „[nem] elhanyagolható" jellegének az irányelv [ugyanezen rendelkezésében] írt ismérvét (a *de minimis* szabályt) – a távközlési ágazatban kifejtett minden tevékenysége vonatkozásában adóalanynak minősül, függetlenül attól, hogy e tevékenységek terjedelme elhanyagolható?

3) A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jogok tagállam általi, [összesen] 831 595 241,10 euró (UMTS/IMT-2000), illetve 98 108 326 euró (GSM/DCS-1800), illetve 4 832 743,47 euró

(TETRA) mértékű használati járadék ellenében történő kiadása nem elhanyagolható terjedelmű tevékenységnek tekintendő, és ezért a tagállam e tevékenység tekintetében adóalanynak minősül?

4) A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a verseny jelentős torzulásához vezetne, ha valamely tagállam az [összesen] 831 595 241,10 euró (UMTS/IMT-2000), 98 108 326 euró (GSM/DCS-1800), illetve 4 832 743,47 euró (TETRA) [mértékű használati járadék] ellenében mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jog kiadása esetén e járadékokra nem számít fel forgalmi adót, miközben az ilyen frekvenciákat kínáló a magánszemélyek kötelesek e tevékenység kapcsán felszámítani [ezen] adót [...]?

5) A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamnak a mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jogok oly módon történő kiadására irányuló tevékenységét, hogy először meghatározza a frekvenciahasználati járadékra tett legmagasabb ajánlatot, majd a frekvenciát a legmagasabb ajánlatot tevő részére adják ki, nem hatósági jogkörben eljárva [végzi ezen állam], és így a [a szóban forgó állam] e tevékenység tekintetében adóalanynak minősül, függetlenül a kiadásról rendelkező aktusnak [az érintett] állam nemzeti joga szerinti jogi minősítésétől?

6) A hatodik irányelv 4. cikke (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jogoknak az ötödik kérdésben leírt, a tagállam általi kiadása gazdasági tevékenységnek tekintendő, és így a tagállam e tevékenység tekintetében adóalanynak minősül?

7) A hatodik irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy a mobiltávközlési rendszerek számára szolgáló frekvenciahasználati jogok kiadásáért megállapított járadékok bruttó (a [HÉA]-t már tartalmazó) vagy nettó (amelyhez a [HÉA]-t hozzá lehet adni) összeget képeznek?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A hatodik kérdésről

32 A kérdést előterjesztő bíróság elsődlegesen vizsgálandó kérdésében lényegében azt kívánja megtudni, hogy a hatodik irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében „gazdasági tevékenységnek" minősül-e az alapeljárásban érintetthez hasonló használati jognak a tagállam általi, árverés útján történő kiadása?

33 A hatodik irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében az minősül adóalanynak, aki az ugyanezen cikk (2) bekezdésében meghatározott bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére. A „gazdasági tevékenység" e fogalmát az említett (2) bekezdés úgy határozza meg, hogy az magában foglalja a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók valamennyi tevékenységét, valamint különösen a bevétel elérése érdekében materiális vagy immateriális javak tartós hasznosítását magukban foglaló tevékenységeket

34 E tekintetben rögzíteni kell, hogy bár a hatodik irányelv 4. cikke nagyon tágan határozza meg a HÉA alkalmazási körét, e rendelkezés kizárólag a gazdasági jellegű tevékenységekre vonatkozik (lásd ebben az értelemben a C-306/94. sz., Régie dauphinoise ügyben 1996. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-3695. o.] 15. pontját; a C-77/01. sz. EDM-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4295. o.] 47. pontját, valamint a C-465/03. sz. Kretztechnik-ügyben 2005. május 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-4357. o.] 18. pontját).

35 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik továbbá, hogy az adóalany és a gazdasági tevékenység fogalmainak elemzése nyilvánvalóvá teszi a gazdasági tevékenység fogalmának tág és objektív jellegét olyan értelemben, hogy az magát a tevékenységet veszi alapul, függetlenül annak céljától és eredményétől (lásd különösen a 223/03. sz., University of Huddersfield ügyben 2006. február 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1751. o.] 47. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

36 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárásban a TCK tevékenysége abból állt, hogy árverés útján gazdasági szereplők számára meghatározott időre használati jogokat adott ki az elektromágneses spektrum egyes frekvenciáira. A kiadási eljárás eredményeként e gazdasági szereplők engedélyt kaptak az így megszerzett jogok hasznosítására, hogy üzembe helyezzenek a szóban forgó elektromágneses spektrum adott szegmensében működő távközlési berendezéseket.

37 Ennélfogva annak meghatározásáról van szó, hogy az ilyen engedély megadása a hatodik irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében tekinthető-e természeténél fogva „javak hasznosításának".

38 Mindenekelőtt pontosítani kell, hogy ezen rendelkezés keretében a „hasznosítás" fogalma a közös HÉA-rendszer semlegessége követelményének megfelelően minden olyan ügyletre vonatkozik, tekintet nélkül azok jogi formájára, amely bevétel elérése érdekében javak tartós hasznosítását foglalja magában (lásd ebben az értelemben a C-186/89. sz. Van Tiem-ügyben 1990. december 4-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-4363. o.] 18. pontját; a fent hivatkozott EDM-ügyben hozott ítélet 48. pontját és a C-8/03. sz. BBL-ügyben 2004. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10157. o.] 36. pontját)

39 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy az alapeljárásban érintett tevékenység olyan engedélyek kiadásából áll, amelyek lehetővé teszik a kedvezményezett gazdasági szereplők számára, hogy hasznosítsák az azokból származó használati jogokat oly módon, hogy a mobiltávközlési piacon ellenszolgáltatásért szolgáltatásokat nyújtanak a nyilvánosság számára.

40 Ugyanakkor az ilyen tevékenység a közösségi jog által megkövetelt feltételek végrehajtásának eszköze, amelyek célja különösen a rádióalapú távközlési rendszerek és más világűrbéli vagy földi műszaki rendszerek közötti káros interferenciák elkerülésének biztosítása, illetve a frekvenciaspektrum ésszerű kihasználása, amint a 97/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése d) pontjának, 4. cikke (1) bekezdésének és 8. cikke (1) bekezdésének együttes olvasatából következik.

41 Ezenfelül hangsúlyozni kell, hogy az ilyen engedélyek kiadása a 97/13 irányelv, illetve a TKG értelmében az érintett tagállam kizárólagos hatáskörébe tartozik.

42 Így az alapeljárásban érintetthez hasonló tevékenység az alapeljárás felpereseihez hasonló gazdasági szereplők számára a mobiltávközlési piacra jutás szükséges és előzetes feltételeként értelmezendő. Nem tekinthető úgy, mint a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság részvétele az érintett piacon. Ugyanis a kiadott jog jogosultjaként kizárólag az említett gazdasági szereplők végeznek tevékenységet az érintett piacon a kérdéses javakat bevétel elérése céljából tartósan hasznosítva.

43 Ilyen feltételek mellett az alapeljárásban érintetthez hasonló tevékenység természeténél fogva nem gyakorolható a gazdasági szereplők által. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy nincs jelentősége annak, hogy a fent említett gazdasági

szereplők ezentúl szabadon átruházhatják rádiófrekvencia-használati jogaikat. Ugyanis az ilyen átruházás azonfelül, hogy továbbra is a 2002/21 irányelv 9. cikke (4) bekezdésének megfelelően a frekvenciakijelölésért felelős nemzeti szabályozó hatóság ellenőrzése alatt marad, nem hasonlítható az állami hatóságok általi engedélykiadáshoz.

44 Ennek megfelelően a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság az ilyen engedély kiadásával nem hasznosítja tartósan a rádiófrekvencia-spektrumok használati joga által képzett javakat bevétel elérése céljából. E kiadási eljárás során az említett hatóság kizárólag az elektromágneses spektrum használatának ellenőrzésére és szabályozására irányuló tevékenységet gyakorol, amelyet kifejezetten ráruháztak.

45 Másrészről az a tény, hogy az olyan jogok kiadása, mint az alapeljárásban érintett használati jogok, díjfizetéssel jár, természetében nem módosítja az ilyen tevékenység jogi minősítését (lásd ebben az értelemben a C-343/95. sz., Diego Calì & Figli ügyben 1997. március 18-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-1547. o.] 24. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Ezért e kiadás nem minősül „gazdasági tevékenységnek" a hatodik irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében.

47 E következtetést nem kérdőjelezi meg azon érvelés, amely szerint a szóban forgó irányelv 4. cikkének (5) bekezdésére tekintettel nem zárható ki, hogy valamely, közjogi szerv által végzett szabályozási tevékenység ugyanezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében gazdasági tevékenységnek minősüljön oly módon, hogy e szervet adóalanynak kelljen tekinteni e tevékenység vonatkozásában.

48 Ugyanis annak feltételezése mellett is, hogy az ilyen szabályozási tevékenység gazdasági tevékenységnek minősíthető, fennáll az, hogy a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének alkalmazása magában foglalja a kérdéses tevékenység gazdasági jellegének előzetes megállapítását. Ugyanakkor a jelen ítélet 46. pontjában adott válaszból következik, hogy itt nem ez a helyzet.

49 Tekintettel a fenti megfontolásokra, a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban érintettekhez hasonló használati jogoknak a frekvenciakijelölésért felelős nemzeti szabályozó hatóság általi, árverés útján történő kiadása e rendelkezés szerint nem minősül gazdasági tevékenységnek, és ennek következtében nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

Az egyéb kérdésekről

50 A hatodik kérdésre adott válaszra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság egyéb kérdéseire nem kell válaszolni.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az elektromágneses spektrum frekvenciáinak a nyilvános mobiltávközlési szolgáltatások nyújtása érdekében történő használatára vonatkozókhoz hasonló jogoknak a frekvenciakijelölésért felelős nemzeti szabályozó hatóság általi, árverés útján történő kiadása e rendelkezés szerint nem minősül gazdasági tevékenységnek, és ennek következtében nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

Aláírások